

A követk. július-decemberi folyamán a Jelenkor hetenként rendszeren négyszer, 's' a majdan mutatkozó fejlemény szerint hatszor fog megjelenni. A szállítási postabér valamennyire esökkent ugyan újabb határozatnál fogva, ámde a lapkiállítás költsége ahoz mérsékelve sokkal tetemesb arányban növekedett; mindazáltal olcsóság miatt számos részvétre számítva mi a lehető legjutányosb előfizetési árt mérsékeltük lapunkra nézve, t. i. hetenként négyszeri megjelenésénél Budapesten borítékalanul házhoz küldve félévre: 5 frt. 40 kr.; postán kétszeri küldéssel, — minthogy csak kétszer járnak hetenként legtöbb részei 's' helyeire az országnak még eddig vidéki postáink — 6 fr.; hetenként négyszeri küldéssel: 6 frt. 40 kr. pengő. Előfizetést elfogad az egyesült egész haza minden postahivatala; Pesten pedig az uri-utca 453. sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén — hol, mint eddig, egyszersmind a szerkesztő hivatal létezik, —

FOGLALAT. Magyarország (Nádori felhívás. Adatok a június 12. kis véreseményekhez. Miniszteri rendeletek; néplap. Vidéki mozgalmak. Beregszász, Debreczen, Nyíregyháza, Nagybecskerek, Pécs városok vidékéről.)
Külföld. (Ausztria, Franciaország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG.

I. Budapest lakosai! Megvagyok győződve, hogy felséges urunk királyunknak köztudomásra hozott azon kegyelmes kézirat, mellyel fogva ő felségének a legközelebbi magyar országgyűlés megnyitására körünkbe szerencsés jövetelét remélljük, az öröm legtisztább érzelmével árasztotta el az igaz magyar hű keblét.

Rajtuk áll már most, a polgári szabadság élvezetére elkerülhetlenül megkívántató jó rend 's' közbéke ápolására akép járulni, hogy e' czélra vezető szilárd akaratunk, az e' végei intőkedések pontos megtartása által, ő felsége atyai szívének 's' várakozásának tökéletesen megfeleljen.

Ennélfogva teljes bizodalommal intézem hozzátok jelen felszólításomat: hogy semmiféle bujtogatások ármánykodásainak helyt nem adva, a' rend fenntartásában tántoríthatatlan állandósággal készüljünk ő felségüknek hozzánk méltó fogadtatásukhoz. Budapest, június 13-án 1848.

István, s. k. nádor kir. helytartó.

Adatok a jun. 12-i pesti vérengzéshez.

A' véletlen úgy akarta, hogy a' véres jeleneteknek közvetlen szemtanuja légyek. Azon hirre, hogy a' Károly kaszárnyában lázadás ütött ki, mellynek máredig is (est 9 órájában) több önkényes esett áldozatul — haza siettem fegyveremért, mellynek mindkét csövét golyóra megtöltvén, haladéktalanul jelentem meg a' Vurmféle ház udvarán, azt hívén, hogy a' lipótvárosi nemzetőrség e' szokott gyűhelyén társakra találók — de nemzetőrségnek e' környéken híre sincs. — Azon tén, melly a' nagykrisztóf, fejrőhajó 's' egykori német színház közt terül el, tele lármázó néppel — „fegyverre“ hallatszik mindenfelé — fegyveresek nem mutatkoznak sehol. A' vészhangok zugnak, a' dob pörög, a' nép kiáltozva futkos — mindent láthatni, csak fegyveres nemzetőröket nem. Így jutok el végre az uri utca alsó végére, Mészáros hadügyminiszter lakái; itt 10 — 15 nemzetőr néhány száz fegyvertelen között; alig csatlakozom hozzájuk — az udvarról hangzik: „helyet a' miniszternek“ két sorba állunk, néhány perc múlva a' hadügyminiszter közénk lép gyalog, karddal oldalán, csákó nélkül (katonai főveggel fején). Levertnek látszott, hihetőleg nem annyira a' veszély miatt, mellynek színhelyére indulánk, mint inkább azon csekély fegyveres erő láttára, melly körülte összegyülekezett.

Igy értünk el a' laktanyához, mellynek belsejéből megszaggatva fegyverropogás hallatszik. A' nép, melly sokkal fiatalabb még a' forradalom terén, hogy sem tudhatná, mit kíván a' pillanat — most is, mint ünnepélyeknél, éljenezte a' minisztert daczára a' kérelmek 's' intetéseknél. Megvaló-lom, ezen éljenezéseknél bosszantóbb valami alig képzelhető ott, hol néhány lépésnyire fegyverek ropognak, 's' testvéreink a' nélkül, hogy legkisebb fegyverök volna, — idegen zsoldosak dühének esnek áldozatul.

A' fő kapu előtt állították föl, 's' mialatt miniszter ur, kérve a' népet békés várakozásra, az épület belsejében tartózkodók — fegyvereseink száma szaporodott.

Emmerling Károly ur, az egykori egyenruhás magyar polgárok őrnagya vette át a' parancsnokságot, 's' mennyire az irtóztató zavar engedé, bennünket rendbe állította. Mi történt ben, nem tudhatom, koronként majd egyes, majd egész csapatok lövései hallatszottak. Később azon parancsot kaptuk, zárni a' bejárásokat 's' mennyire lehet, tartóztatni a' betörni akaró népet, — miután a' hadminiszter föl akar menni a' lázadókhöz, ez pedig legjobb esetben is csak ugy eszközölhető, ha kivülről e' közben háborgatás nem történik.

Milly elhatározottság kívánták a' miniszter által teendő lépésre, azt elgondolhatja némileg az olvasó, ha tudja, mi-

ként az öt, vagy hatszáz olasz — fejenként 60 töltéssel ellátva a' négyszög-épületnek a' homlokzattal egyenközleg (paralel) eső ágát elfoglalák, 's' ott a' taktika szabályai szerint helyezkedtek el. Mihelyt az épület e' részéhez vezető lépcsőzetten emberi alak mutatkozott, azonnal minden oldalról lövések intéztek reá; így lövettet agyon néhány tiszt, és közcivít, kik az általános zavarból menekülendők utjokat elég szerencsétlenül ezen lépcsőzetek felé vették.

Elvitathatlan tény, miszerint Mészárosra több lövés történt; ő ingadozás nélkül haladt előbbre, míg oly közel jutott a' zendülőkhez, hogy szavait megérthették. Ez, mint mondom, tény; mit tőn ezután, csak hallomásból tudom. Mondják, hogy kardját leoldván, eldobá, 's' így közelített a' bősültekhez. Mit beszélhetett, nem tudom, annyi bizonyos, hogy egyidőre a' lödőzés megszűnt.

És itt lehetlen a' nemzetőrség (értem a' pesti gyalogságot, a' többiről nem szólok, részint mivel a' lovaság egy része megjelent, főleg pedig azért, mivel illy alkalmakkor nézetem szerint a' lovaspolgárságnak használatban nem vehetni) — lehetlen mondom a' pesti nemzetőrség szégyenítő magaviseletét elhalgatnom. Megvagyok győződve, hogy ha azon pillanattól fogva, midőn a' hadügyminiszternek sikerült a' zendülők irányában szóhoz jutni — ha mondom e' pillanattól fogva a' laktanya bejárásai nemzetőrség által kellőleg el lettek volna foglalva — nagyrésze a' később következett öldökléseknek elmaradand.

Mert, mint említém, a' lövések egyidőre majd végkép megszűntek, mit csak abból hiszek megtehetőnek, hogy a' hadügyminiszter megigérté a' zendülőknek, mihez képest ha reggelig pusztán csak önvédelemre szorítkoznak — egyfelől büntetésök enyhítését várhatják, más részt bizonyosak lehetnek arra nézve, hogy minden el fog követetni, a' dühöngő nép eltávolítására.

Ismétlem, nem tudom mit mondott hadügyminiszterünk a' zendülőknek, de a' darab időre megszűnt lövésekből merem következtetni, hogy illy értelemben kellett nyilatkoznia.

Tíz és tizenegy óra közt lehet, midőn egyszerre rop-pant néptömeg rohant meg bennünket; léczek, vasrudak, boltöröktől elszedett láncsák, az egyetemben lerakva volt szuronyos puskák (ez utóbbiak száma mintegy 40) tették fegyvereket. Oly váratlanul 's' oly erővel történt a' megrohanás, hogy helyünkről (a' kapu boltívei alól) csakhamar az udvarra tolatunk szemközt azon épületággal, hol az olaszok ereje koncentráva volt.

E' bős tömeg élén önkényeseink álltak, részint olyanok, kik öszszekötött lepedők segítségével az ablakokon leereszkedve utcára menekültek, részint — 's' ezek számosabban, kik pajtsaikkal veszedelméről értesülve a' tüzer tanyáról törtek ki.

Parancsnokunk erőlyesen szegült ellen követelésüknek, melly nem volt kevesebb, hanem hogy mi élőkre álljunk, 's' velők együtt az elsánczolt olaszokat támadjuk meg. „Uraim! mondá többi közt Emmerling — én katoná voltam, bátorságom van, 's' ha kell, szebb ügyért nem halhatok, mint hazám szabadszáért: de önök kívánatát nem teljesíthetjük — kész halálba rohannak a' nélkül, hogy az ellenséghez csak közel férhetnének.“ Szavai bármily erős nyomatókkal ejtettek is ki, elhangzottak — „ide tehát a' fegyverekkel“ kiálták most, 's' újra és nagyobb dühel támadtak meg. Ekkor történt, hogy parancsnokunk a' dühöngők egyikét, midőn ez a' közel eső nemzetört megrohanván fegyverét kicsavarni erőlködék — kardjával kezéntemesen megsebesíté. Pillanat alatt szét voltunk választva egymástól egyik jobbra a' másik balra tolatott, némellyeknek sikerült hátra vonulni; — én és velem néhány a' tömeg által besodortattunk a' lépcsőzet felé!

Irtóztató ordítás közt rohant most mind fel a' lépcsőkön, megfoghatlan vakmerőséggel sietve a' halál tántogó torkába. Főn (az első emeleten) a' sötétség-födte folyosók egyszerre mintegy varázs-szóra világosságtól borítottak el, a' dühöngők keblét a' halál előérzete most kapja meg először; esend lesz kevesebb idő alatt mintegy pillanat, — egyszerre a' parancszo „Feuer“ — utána az elestek halál-hör-

gése, 's' a' lépcsőzetten lehömpölygők kétségbe esés születe küzdése. Csákók fegyverek szétdobáltak, egy része a' kapu felé fut, mások hason mászva keresnek menedéket — míg e' közben a' négyszög-épület mind négy oldalról az udvaron fetrengőkre szakadatlanul történik a' lödőzés.

E' sorokban legkisebb nagytás nincs; ha tén az elestek vagy sebesültek száma nem oly nagy, mint illy irtóztató tüzelés után várható, azt másképp meg nem magyarázhatnám, hanem hogy a' lövések nem mind történtek golyóval, sok meg hihetőleg magasabban irányzá lövésit, 's' így az átelleni falakat érte.

De hogy az sem áll, mint némellyek tán hinni akarnak, hogy ezek mindannyian csak vaklövészek voltak, — mutatja számos egyéb adaton kívül az is, miszerint mellettem alig néhány lépésre esett el egy a' nélkül, hogy többé csak egyet is mozdult volna.

Még többen sebesültek meg a' lépcsőzetten lerohanás-kor, — itt az erősebb eltapodá a' gyöngét, 's' ha ez tágtíni nem tudott, irgalmatlanul ütették le, hogy utban ne álljon. Többi közt egy fiatal ember — ugyhiszem önkéntes, ugy meg-tapostatott, hogy darab időig eszméletlenül hevert, míg néhány bátrabb által, kik a' közveszély közepett jónak látták az eldobált fegyverekből néhányat elsajátítj — fölemeltetvén mellékutakon kivezetették.

Azok, kik a' laktanyát kivülről körülállták, [még késütelenebbül találtak a' golyózápor által; mert nem tudák hogy ben mi történik, 's' így épen nem várták a' tüzelést, melly ellenük irányoztatott. Mily erővel történt a' tüzelés, onnan látható hogy a' homlokzat egy része elibe érkező Vasa gyalog ezredbeli bataillon futással volt kénytelen elfoglalni akart állomását oda hagyni.

Még egyszer mondom, hogy ha a' nemzetőrség annak idejében kellő számmal elfoglalja a' kapukat 's' elég erővel bír a' néprohannak ellenszegülni — az általam leirt öldöklő tüzelés végkép elmarad; mi által nemesak ártatlan vér ki-ontása megleende gátolva, de a' szennyfolt is kikerülve, melly a' nem teljesített kötelességet nyomban követi.

Ha a' budai nemzetőrség valamivel korábban érkezik, 's' a' hadügyminiszter rendelkezése szerint a' kapukat elfoglalja, — nem lett volna ugyan eltakarva a' pesti nemzetőrség nagy részének gyávasága, de legalább annyi polgárvér sem fogott vala ontatni.

Ne mondja senki, hogy töltetlen fegyvere volt az ok, melly őt honn tartóztatá — elég lett volna a' szurony, hogy a' népet viszatartsuk — ha a' nép ismételen meg nem rohanja a' katonaságot, töltésre nem lett volna szüksége a' nemzetőrségnek. —

Vegyék ezt szívökre azon polgártársaim, kik ezuttal kötelességökről annyira megfeledeztek, 's' tarták mindenkor szem előtt: hogy ha a' nemzetőrség nem bír is mindig elég erővel valamely botrányos esemény előleges meggátolására — annak tovább terjedését nálánál senki inkább nem akadályozhatja.

Elefánty.

Barátunk Elefánty Ferencz a' véresemény hű történetét rajzoló. De egy híjannyal, mit kiegészíteni a' mi kötelességünk. Nincs megemlítve az ok, melly e' botrányos kicsapongást előidézte.

Mondják: hogy az olaszok loptak pénzt, órát az önkényesektől, 's' az innét támadt felelés ragadtatott a' bosszús olaszokkal fegyvert. Ezt állítja a' hivatalos lap is. Mi kötve hisszük. — Lopás már többször is történt, 's' utána öszszeütkezés, de mindig lecsillapítható volt, mert részei csak néhány czimborák voltak.

Most négy zászlóalj tüzelt, elszánt dühösséggel, tisztí vezérszavakra. Tábournoki, hadminiszteri felszólítások, sőt parancsoknak is semmi foganatok. Ennek orzás nem lehet alapja. Ki itt a' szláv propaganda ármányait nem sejtí, vagy sejtíni nem akarja, az vagy ámitott, vagy ámitó; közepes nincs. —

Az olasz zászlóaljok emberei két, három nappal előbb beszéltek e' kiütendő véres jelenetről. Az önkéntesek és ola-

szok közti viszályok köztudomású volt. Az olaszok viselkedése az esküvési ünnepélynél miniszteri szemekről is lehuzható a hályogot. —

És a miniszterek még sem intézkedtek: az önkéntesek fegyvert egész piros pünköszt napjaig sem kaptak, 's így nem is gyakoroltathattak. — Kitől kérjen számat a nemzet elvett polgáriért? Vagy tán azt hiszi a miniszterium: elég a közlönyben egy phrasissal bélelt hosszú declaratiót adni? — Nem urak! a polgárok élete a status legdrágább vagyona, ezzel könnyelműleg játszani legterhebb bűnnek vádja nélkül nem lehet.

A tisztek itt foglyok. Többnyire illyr meggyőződésű emberek. Legyenek bár büntetve a legiszonyatosabbalálal, a hóhér kötelével. 'S kaptunk e' mi elégtételt. Nem! holott lélekismeretes utánnézés mindent megelőzheti.

A közlegénység Komáromba szállítottatott lefegyverzetten. Ezt tenni kár volt. Sokkal előbb érünk célra, ha nyilvános vizsgálat után a bűnösök a többség szemelátára büntetetté, az elcsábítottak teljesen felvilágosítottán, megnyeretlen az ügynek, a barátságunk, melyre szükségünk van.

'S azért némely futó német lapok kofáskodásit, kik a szögletből puskázgatják cizkiket, nem lehet nem megróni, midőn e' tévedt embereket kutyáknak bélyegzik, 's véres boszúra ingerelnek ellenük. Ezen urak nem tudják, minő jó szolgálatot tesznek öntudatlan is a szláv propaganda terének. —

Az elhunytak közül tegnapelőtt temetteték el 5-en. Áldás és béke poraikon.

I. Az iparosokhoz. Két rendeletet adtam ki a hazai iparosok érdekében, egyiket május 13-án, másikat május 25-én. Ezek által mind a mesterek állását biztosítani, mind a legények érdekét védeni kívántam. Meghagyam egyrészt, hogy a legények a fenálló rendszabályok értelmében munkát elvállalni tartoznak, különben a városból ki fognak utasíthatni; és meghagyam másrészt:

- hogy a bizonyítvány és munka nélküli külföldi legények haladéktalanul elküldessenek;
- hogy hasonló munkaképesség esetében elsőség a bel-földieknek adassék;
- hogy a gyártalajdonosok a benszülöttekre különös tekintettel legyenek;
- hogy azok, kik sorsuk javításáért folyamodtak, ez oknál fogva munka nélkül ne hagyassanak, és
- hogy az elutazandók szokott módon segélyvel látassanak el. —

Meghagyam mind a Pest mind a Buda városi hatóságának, hogy a szükséges összeírást és vizsgálatot megtéve, e' rendeletet pontosan és szigorúan foganatosítsák.

Ha hiány volna a végrehajtásban, ne mulasszátok el azt szorgalmazni a maga törvényes helyén; de a csoportozás, erőszakolás, kényszerítés szorosan tiltatik; minden panasz orvosoltni fog, mely a legények jogszerű javának elnyomásából származik, de az nem fog megengedtetni soha, hogy az ipar, a mesterek, a vállalkozások kárával, a legények önkényét vagy erőszakosságát kövessenek el. A panasz-kódó meg fog vizsgáltatni, a kihágó pedig meg fog büntetettetni. —

A két város hatóságának szorosan meghagyatott, a rendre felügyelni. Követelő, erőszakoló, fenyegető csoportozások ellen előbb békes felhívást kísért meg, de szükség esetében nemzetőri, sőt katonai erő használtatik.

Iparosok! hol nincs béke és nyugalom, ott a keresetmód megcsökken. Nyugalmas időre épen nektek van legnagyobb szükségetek. A mint a béke visszatér, szaporodik a munka, és ezzel a jólét körültek és kedves háznépeitek nézve. Legnagyobb ellenségetek az ki midőn sokkal biztat, zavarba vezet, melyben nyomorulttá lesz az, a ki addig csak szűkölködött. —

Még egyszer. Figyelmezzetek a haza nehéz körülményeire. Az a haza legveszedelmesebb ellensége, a ki most ben kebelében nyugtalankodik. Ti hazafiak vagytok. Ezért most minden áron csendre, egyetértésre, vállvetésre hív fel titeket is a haza, mely a béke idejében fogja tudni mindenkinek, és így nektek is mivel tartozik. Budapest, június 10-kén 1848. Belügyminiszter Szemere Bertalan.

II. Felhívás. A miniszteriumnak szíven fekszik gondoskodni arról, vajjon mikép lehetne a mostani borongós körülmények közt akép felkészülni, hogy a haza ott a hol kell, minden jogait és vagyonát megvédhesse. Ezentekintetből kiindulva alakította a rendes honvédet, mely azonban elégséges nem lévén, megkérte a felségét királyunkat, addig is, míg az országgyűlés erre nézve ujjonnan katonaságot ajánlana, a magyar ezredek 3dik zászlóaljbeli fő és altisztjeit előlegesen már kinevezni; és az ekép alakított kész személyzetet az országgon kívül tanyázó ezredek részéről is honnkbá minél előbb beindítani, hogy ekép az ország részéről új kiállított katonaság igen rövid idő alatt azon szent várakozásnak, melyet tőle a haza bátorsága követelni fog, megfele-

lelhessen; de hogy addig is, míg az országgyűlés által a lenemlítettékre nézve a kellő intézkedések meg fognak történni, az ország bátorsága tekintetében egy lépéssel előre haladhassunk, a miniszterium elhatározta, miszerint: minden az országban tanyázó magyar gyalog ezredek 3dik zászlóaljai kiegészítsenek, — hogy azonban e' célt kivihesse, a nemzetnek hazaszeretetére, a közbátorság fentartására és honunk védelméért lángoló hazafiságára appellál.

Ha a törvény a miniszteriumnak megadhatta volna azon képességet, miszerint az állandó katonaság sorsáról is akép intézkedhessék, mint a most alakuló nemzeti honvéd seregéről, úgy meg lehetnek győződve a felől, hogy azoknak is sorsán segíteni éjszójtét elmozdítani legelső teendői közé számította volna; minthogy azonban felelőssége mellett azt nem teheti, és a törvénytől sem el nem térhet, sem azt tenni nem akarja, tehát most előlegesen az ujan beállottakra nézve csak a 3évi szegődésre tartja magát képesnek, de igéri, hogy az egész hadsereg az azon jótéteményeknek, melyben a nemzeti honvéd részesül, kiterjesztését az országgyűlés előtt legbüggöbben indítványozni fogja. A haza szent nevében felhívom ennél fogva mind azokat, kik erőt, lelket, és képességet éreznek magukban, hogy magokat a rendes magyar hadseregben szolgálatra a Magyarországon tanyázó 3dik zászlóalj valamint az országban tanyázó huszárezredek kiegészítéséhez a had el fogadó kormányoknál jelentsék, kikhez rövid idő múlva az utasítás elküldetik. Budapest, június 11-kén 1848. Mészáros Lázár hadügyminiszter.

III. Hivatalos értesítés. A felelős magyar miniszterium részéről biztosítottat mind azon hadi szolgálatban levő egyedek, kik az országgyűlés által 1840-ben állítottak, miszerint törvényes 10 évi szolgálati idejük lejártával okvetlenül haza fognak bocsátatni: Budapest, június 11-kén 1848. Mészáros Lázár, hadügyminiszter.

IV. A földművelés ipar és kereskedési miniszteről. Liszka és Tokaj között sürgönyök vitelére postai összeköttetés rendszeresített, e' két postaállomás közötti távolság 1/3 postamértföldre határozatott. Budapest, június hó 9-kén 1848.

Ócs. kir. apost. felsége Rosenberg dr. pesti gyakorló orvosnak benyújtott illy című munkájáért: „Des Leibes und der Seele vollständige Gesundheitslehre“ egy 12 aranyat nyomó ő felsége arczképével díszített arany érdempénzt gróf Dietrichstein főkamrás ur által elküldeni méltóztatott.

Rendelet. 1848. évi XXII. tcz. 9. §. értelmében, a hadügyminiszter előterjesztésére, a nemzetörtséghez ezennel ki-nevezem:

Órnagyul és parancsnokul:

- Tolnamegyében egy zászlóaljhoz: Perczel Miklóst.
- Torontálmegyében szinte egy zászlóaljhoz Török-Becsen 's környékén,
- Rohonczy Lipót, czimmet kilépett századost.
- Budapest, június 8-kán 1848.

István, nádor 's kir. helytartó.

Rendelet. Tapasztaltatván, hogy azon szabadsággal, miszerint hazánkban utlevél nélkül is lehetett bárkinek tartózkodni, sok külföldiek visszaélnek, és a népnek különféle osztályai 's a katonák közt a lázongás, viszálykodás, és bujtogatás magvait rosztelkéleg hintegetik; Budapest városára nézve ezennel rendelem:

- 1) Külföldiek, tartózkodási engedvény nélkül, mely a városnál adat ki, a városban egy pillanatig sem szenvedtetnek meg.
- 2) Minden háztalajdonos vagy haszonbérlo tartozik 24 óra alatt, írásban beadni a házban jelenleg lakó vagy ezután beszálló külföldi nevét, állapotát és itt mulatása célját. Ennek elmulasztása esetenként 20 pftig terjedhető büntetéssel fog fenytetni, és ha a' be nem jelentett, lázítás vagy bármilyen okból büntetettnek, mint bűnrészes vele együtt fog lakolni.
- 3) Ki tartózkodási engedvényt a városnál nem kap, a legközelebb 24 óra alatt, bezárás és kényszerített kivétel terhe alatt, eltávozni tartozik.
- 4) A vasutakhoz és gőzhajó-kiszállónál biztosok állítatnak, kik külföldit utlevél vagy igazolvány és szállásaik helyeinek bemondása nélkül kiszállni nem engednek.
- Tartózkodási engedvényért azonban az ilyenek is köteleztetnek folyamodni, mely nélkül itt 24 órán túl mulatniok nem szabad.

5) E' rendeletnek szigorú végrehajtásával sőt általában a rendnek és esendnek e' rendkívüli körülmények közötti fentartásával a két város „polgármestereivel egyetértőleg és összemunkálva,“ Perczel Móríc rendőri osztályigazgató ur vezérlete alatt, Hajnik Pál miniszteri tanácsnok 's Pest és Buda városa érdemes polgárai közül Burgmann Károly, Ráth Péter, Tóth Gáspár, Aul József, bizatnak meg miniszteri bizottványképen.

Nekik segedelmére lesz az összes polgárság hazafiai támogatása, és így a' rend által mentve lesz a város, mentve a' haza, mentve a' szabadság.

Budapest, június 12-én 1848.

Szemere Bertalan, belügyminiszter.

A pesti középponti választvány. — Hazafiai felszólítás a megyék és községek előljáróifoz.

És eljött az idő, hogy az ige megtestesüljön, mert megtetszett Istennek azon szép imádság, melyet tizenöt-millió ember imádkozott. A nép mindennapi imája után nemcsak a testnek, de a leleknek kenyerét is viszi: a' nejek' szabadságát! Ti kik a' népet vezérlitek, számat fogtok adni isten előtt, ha e' nép falánk tömegként rohan a' jogok asztalához, — és a' jogot értetlenségiben bitorolva a' tulajdon szentségét romboló sáska-rajja válandik, mert elmulasztátok nekik értelmezni, hogy a' jog valóságos polgári szentség!

A népnek felvilágosítása legelső kötelesség, 's ennek elmulasztása legóriásibb polgári bűn.

Nyolcz század óta a' nép egyebet alig tudott, mint hogy az isten az embert saját képére teremtette! — ha többet tud vala, rég követel, hogy az emberi arcz minden jognak élő oklevele!

A megváltónak tizenkét tanítvány elég volt, meg teremteni a' keresztény világot; ti pedig előljárói a' népnek néhány százan vagytok, hogy tizenöt-milliók mestereivé legyetek.

Világosságot a' setétben tapogató népnek. Világosságot neki szóval, és a' betűk varázs-hatalmával.

A pesti középponti választvány néplapot ad ki: „Nép-barátja“ czim alatt. A szerkesztők erejében sokat bizni elegendő oka van.

A lap egyedül a' népért van, annak számat ezereknél terjeszteni a' nép közt végső szükség a' hazáért, mely fiaiban él csak.

Hat különböző nyelven jelenedik meg a' lap, úgy mint: magyar, német, oláh, szerb és horvát nyelven különböző a' nyelv, de egy a' magyar érzelmen! Ára hét hónapra öt huszas!

Hazafiai kérelmünk az, — minden helység aránylag egy vagy több példányt rendeljen meg, egy vagy másik lapból a' helység közös költségén, melyet a' miniszterium benyújtott folyamodásunk nyomán is — hiszszük nem fog nehezítésbe venni.

Mi megtevők az első lépést, folytatását tőletek is elvárjuk. —

Kelt Pesten június 16-kén 1848.

A központi választvány nevében Nyáry Pál m. k. elnök.

I. Botor munka volna fejtegetni, miért és mennyire szükséges a' népet felvilágosítani. Tudja mindenki, hogy az egyesítés kettőzötteti az egyedi erőt, és össze olvaszt ezer, millió ilyen egyedít.

Tudjuk azt, hogy ha Magyarország 18 milliónyi népe egyé forr, és szorosan összetartó és még rendszeresített erőt képez, nincs éjszaknak istene, ki azt megtörje.

És miután egyedek véleménye olyannyira terjedett, 's erősödött, miként csak bátorság kelle, 's alkalom, hogy trónt döntson, meg jött, a' minek jönni kellett, hogy népeknek is legyen véleményök, 's akaratok, hogy erejük, mely nagy, 's mely eddig eszköznek bitoroltatott, önként szerepeljen.

Ti oda fent! Tudjátok hogy a' vélemény a' cselekedet kormányzója.

És ha tudjátok, miért nem csináltatok a' népnek vélemény? magára hagyjátok a' kövér televényt, és termett benne burján és kór: átka lettek a' földnek, melyet reátok biztat, hogy tiszta magot nem vetétek belé, átka lettek ügyeteknek, hogy mérges növényt kell aratnotok termékeny földetekről. — Gyomlálhattok most, míg tiszta vetések lehet, hogy tiszta kalászt arathassatok.

És midőn összetett kézzel nézitek, a' nép miként tértítetik tév utakra, hamis hírek, alacsony érdekek miként csábítják el, gyűlöletet miként uszítottak fel, vagy tiszta szándékok miként ferdítették el, — midőn ezt jellemül elnéztétek, méltán felkiálthatjátok! mi a' népbe nem bizhatunk!

Igen is, ti kiket a' nép nevetekről alig ismer, vagy azt gunykép magyarázták meg neki, kiket a' nép se nem lát, se tőletek nem hall semmit, kik a' népnek ismeretlenek vagytok, igen természetes, ha ti a' népbe nem bizhattok.

A sajtó hangos kiáltásit a' népfelvilágosítás ügyében meghallotta az ország, nincs ember, ki szükségét el nem ismerné, és kormányunk egész semlegességében ellöké magát az ügyet, 's nagyot örvend, hogy Pest megye azt elvállalá. Ime tehát Pest megye néplapja.

Fölteszszük, hogy nevének legjobban megfelelő, de célszerűnek megfelelhete? — hogy ne, — mikor az ajánló levél mindjárt ott van, hét hónapra öt huszasért.

Mikor szép hazafiai kérelmünk járul a' helységi kupak

tanácsához, vagy öreg birájához, hogy: adjatok öt huszast: hét hónapig kaptok néplapot. — És még ezután, benyújtunk alázatos folyamodást a' miniszteriumhoz, és szépen kérjük, hogy meg ne nehezteljen, ha a' népet, melyben ő nem bízhatik, számára megnyerni igyekezzünk.

Nyomoru eszközök! Igy akarjátok a' 18 milliónyi nép véleményét egyesíteni?

Ilyen eszmétek van nektek a' néplapról!

Millyennek kell lenni az embernek, hogy lássa saját szükségét, és nem hogy ő venné, hanem árulja azt.

A' miniszteriumnak szüksége van a' nép felvilágosítására, és annak kedvező véleményére.

És ha a' miniszterium nem tesz ez ügyben semmit, ha hát az, a' ki még is tesz, ne mutassa, hogy áldozni akar, midőn tette azt mutatja, hogy nyereszkedni indul ki. Mert akárkinek is megfordul agyában a' gondolat, hogy tiz ezer előfizető egy hírlapnak nem bolondság. — És ha nem lesz legalább is tiz ezer előfizetője, ugy az nem néplap.

Mit mondanátok, ha egy gazda, kinek kenyere nincs, hogy vethessen, és arathasson, földet akar bérelni és imigyszólítja szomszédját: „Fizessen szomszéd hét huszast minden hold földjétől, mit nekem adjon, hogy én abba vethesek, és róla arathassak magamnak.“

A' gazda ti vagytok, a' szomszéd a' nép, földje: kebele, ti akarjátok bevetni, hogy arathassatok, és a' nép nektek fizessen. —

Vidéki mozgalmak.

Beregszász május 25. Hazánk eseményi rohamában elannyira drágák a' pillanatok, miképen a' hosszú vitatkozás nem hogy czélszerű lenne, de minden nyomtalanul vesztett perczelet a' nemzet élete és java szenved. E' napon tartott szokatlan népes bizottványi gyűlésben az éber lelket szívbasszó sokszoros ismételtgetésű táblabírói discussio rongyos maradványa tünt elő; mondák, miszerint hagyjuk el a' régit 's ne legyünk ott, hol ez előttegy századdal; igen de erre az lón a' válasz hogy ezt a' felelősség kívánja, mintha a' felelősség polgári bűn terhe alatt ugy egyedi joggá mint kötelességgé tette volna, hogy minden egyed háromszor négyszer egyet mondjon? ... E' gyűlés főtárgya volt azon miniszteri értesítés, melyben tudtul adatik a' felségének Insbruckba távozta 's a' vészben forgó haza részire férfiak 's vagyoni áldozat kérétek.

Keblünk szavát 's tiszta nézetünket előzte meg a' május 19ki miniszteri rendelet, királyunkat szereljük 's ohajtjuk őt e' hon szívébe, midőn védeni fogja nemzetünk minden hű fia; áldozunk a' hazáért pénzzel és karral; önkéntes toborzók működnek, fegyver alá gyűjtve alkalmas férfiakat. — Budapesti Lőrincz felszólítására az ifju kor lelkesen karolta fel a' haza ügyét, 's állását, rokonit, barátit elhagyva kész harczra menni; e' lelkesek ajánlottak a' miniszterium figyelmébe.

Kassáról megyénken — Munkácson — keresztül szállítandó száznegyven fegyver le vagy nem tartóztatása felett éles harc keletkezett, mely olykor keseredésben tört ki. Eötvös Tamás: Nemzetországunk fegyvernélkül 's mi zsebbe dugott kézzel nézzük 's várjuk a' tót népek ránk rohanását, ne tegyünk semmit akkor, midőn a' haza 's nemzetiség veszélyben van, a' fegyverre szükség van, tartóztassuk le, mert senki felőle nem tudósította első alispánunkat. — Hát ha elleneink kezében álland meg? ki áll jót róla? határozat: a' szolgabíró tudja meg, hova 's ki részére, 's honnan vitetik a' fegyver, 's jelentését adja be, de erőszakhoz ne nyuljon. — A' miniszteriumot fölkérjük ebben teendő intézkedésre. 'S hogy kezünkbe mi hamarabb fegyvert adjon. Követválasztásunk tizenegy nap mulva leend, a' választók öszszeiratása megrendeltetett. Egy nemzetőr.

Debreczen. F. hó 7ik Sikán tartott közgyűlésünk valódi assemblée constituante volt kicsiben. Organizáltuk belviszonyinkat, rendeztük saját ügyeinket az előbeszéd Sik címé alapján, a' szó legdiszesebb értelmében.

Elvileg még az april 25iki közgyűlésben kimondatván, hogy a' törvénykezés provinciája a' publico-politicumoktól elkülönítettség: ennek miként leendő foganatosítása, a' derék KarapSándor elnöklete alatt, egy szakértő egyedekből alakított küldöttségre bízott. A' küldöttség mai nap beadván munkálattát, ennek nyomán demarcellatott egyik mint másik szaknak hatásköre 's meghatározott agenda.

Ime tehát életbelépett a' munka-felosztás elve. A' tisztviselőikar „en masse“ nem minden mindenben többé, hogy teljesen semminek se felelhessen meg, hanem a' tanács lesz csak tanács, a' törvényszék csak törvényszék.

No ti bajnokai Themisnek! örüljétek és örvendeztetek hangicsálván örömeiket e' fontos eseményen. Accordirozatosok szívetek teljéből ti is védenétek! kik szomjazátok az igazságszolgáltatásnak az ő életadó vizét! ... Örüljétek mindannyian egyetemben.... ti ügyvédek, mert nem kell többé ott ácsorognak a' forum előtt a' licitorok közt lesvén és várván, mikor ütend azon boldog óra, melyben terminus-

ról terminusra rejectált pöretekre juttatnak egy kis időmórszát, melyet azonban még ekkor is féltetni kellett, nehogy felhabzsolja egynemelly collega, birván szerfölötti, mondhatnám esik ügyességgel becsempészni magát előttek a' terembe. Ti pedig len o cliensek, mert nem lesztek elátkozva, avagy csak holmi tyukkereset miatt is háromnégy évig vandorolni az ügyfolyam saharaján, hogy aztán gebbesztő szomjotokat egy két csep igazság-balmaz enyhítse. Ezután lesz hitele a' törvényszéknek, csak akarat 's buzgalom ne hiányozzék.

Csak még az a' bírói kárpótlás 's felelősség jőne be....o már akkor jól volnánk!

Olvastott ezután Zala megye körlevele, melyben felszólítja e' hatóságot a' miniszterium támogatására. Későn járt. Már azelőtt megkeresett Heves, és manó tudja még melylyik megye. Ohó! hát odajutottunk hogy már támogatni kell a' miniszteriumot 's illy teketóriával kell bizalmunkat iránta tolmácsolni?... Különbén megbuknák?... No már ezt önk maguk sem hiszik. No de azért mi még is csak fölirunk.

Továbbá jelentetett: hogy egy idő óta városunk universalis koldusdepot lett. Onnan a' tót Sionból idegyűlönge nek, kiknek nincs kedvök dolgozni, remélvén hogy csupa philanthropiából isten és Debreczen majd csak elkosztolják. Végeztetett: utasítsanak arra Hadház felé. Helyesen el vellek a' hegyek közé, hol körmös zefirek lengedeznek....

Mint Szatmármegyében a' hajdani tens karok és rendeknél a' nadrágnak: ugy közgyűléseink a' képviselőknek szerfölött nagy hiba kezd lenni. Már?... quid sit futurum!... Még ha az isten ugy akarja és a' képviselők, megérjük hogynegyven tag se lesz jelen, mely — határozatunk szerint — közgyűlés tartására szükséges. Hja!... most tengeri kapálás ideje van...

Egy párbeszédet mondok el, mely a' közgyűlési teremben köztem 's egy idegen polgártárs közt történt.

Idegen. Ugyan kérem, érti ön itt a' szónokok beszédeit? —

Én. Bizony nem igen én uram, csak amugy harmadában. Idegen. Bravo, csahogy ugy van, már én csaknem desperáltam, hogy talán megsiketültem, azért nem hallok semmit...

Én. Épen nem uram, itt mindnyájan ugy vagyunk némelyek beszédeivel.

Moral: Emeljék fel némelyek egyikissé hangjokat, ha ugyan szándékosan azt nem akarják, hogy ne értessenek.

Nem tudom hanyadán vannak másutt, de hogy nálunk valami igennagyot csinálnánk a' nemzeti gyűlési követek válaasztásából: abból paszuly sinec. Teljesen még a' quis kérdésére sem vagyunk tisztában. Szakasztott mintha oly valami közönyös dolog volna az, akár Ormuzd, akár Ahriman lesz a' jelölt. Suttognak ugyan erről is, arról is, de hogy az elybarátok associálnak magukat teszem clubokban vagy népgyűléseken 's consolidalt erejük hatályával igyekezzenek a' népre hatni, azt politikailag érlelni világosítani — ekként közvéleményt teremteni, mely aztán ne érdemellenek-re pazarolja bizalmát, hanem a' szabadság egyenlőség 's testvérség fiatalon-bátor bajnokait léptesse a' sorompók közé:... no már azzal kevesen törődnek. Sicuti venti. A' nyer? bien! Bnyer? aussí bien!..

De nem így polgárok! Félre e' lanyha közönnyel... ki a' lobogókkal 's pedig olyanok mellett, kik forradalmunk szellemét el nem árulják, kik a' népjogait 's érdekeit valóságosan képviselendik....

'S itt van szerencsém felmutatni, nektek és a' szabad hazának Farkas Károlyt, Uhrinyi Pált, Karap Sándort, Tar Károlyt. Ezek szabadságszeretet 's hazafijellemre nézve legkisebb gyanu alá sem jöhetők férfiak, hivatva arra, hogy a' törvényhozás nagy munkájánál részt vegyenek. Válaszszatok közülök 's körömszakadtig mellettök....

U—i. Az „ódik ódik“ még mindig divatozik.

— Pálfi Albertet és Petőfit pedig gyalázatosan de honesztalják bizonyos czopok anno 17**ból, mikor az a' nagy köd volt egy szögletben. Közülök némelyek oly dühösek, hogy ha valaki csak párszót találna is hazardirozni ama fiukért: kész volna a' képre mászni az embernek. Der uhu!..

Szabolcsban esend és béke van. A' toborzás foly, az adakozások szedetnek. A' 40 holdu, vagy több vagyonu birtokosok minden hold után két ezüst garast fizetni köteleztetnek, a' kisebb birtoknak 's az ez előtt is adózó nép fizetésre nem szorítatik, nehogy panaszra lehessen alkalom. A' miniszterium iránt nagy a' bizodalom.

Nyiregyházán megtörtént a' tisztujítás, 's azóta párt itt nincsen. Polgármester lett közakarattal Haczell Márton, lelkes ember, főbíró meg Galánfi János, ki eszélyessége 's éles belátása által az egész megyében tiszteletet szerze magának. Kralovánszkiak megbuktak. Requiescant in pace, pedig még a' szavazás alatt is itatták a' népet. Az értelmiség azt hitte, hogy az első napi győzelem után mindent belátása szerint fog tehetni, de esalatozott, másnap a' Kralovánszky párt tüzesen látván a' dolgozhoz, Kralovánszky Andrást megtette ta-

nácsnoknak, az egyik fiát ügyésznek, a' másikat meg aljegyzőnek. — Maga kárán tanul a' magyar,

A' nép épen szavazással foglalkozott, midőn hire jött, hogy a' király Béceset elhagyta. Ugyanazon éjen sebes futár érkezett N. Kállóba 's bizottványi ülés tartaték. Feszült figyelemmel vártuk a' bizottványi ülésbe küldött követképviselőink tudósítását.

Május hó 27kén tartatott Nyiregyházán az első közgyűlés. E' város elhatározá, hogy a' hol csak lehet, a' megyétől különválva fog működni a' közjőért, e' város tenni akar, hogy tetteitől káprázzanak táblabíró uraimék szemei. A' toborzást május 28kán maga költségén megkezdette keblében 's fél nap alatt 65 legény csapottbe, kikből a' jelesebbeket kiválasztva, elküldöttük bemutatás végett N. Kállóba, hanem az nem eshetett inyunkre, midőn ezen kiválasztottak közül is 10et csak azért küldöttek vissza csupán, mert egy újnyival kisebbek valának, mint a' rendes mérték kívánta. Visszaküldték a' legizmosabb 's köpcösebb legényeket, mintha bizony parádéra szedné őket az ország. Az alacsonytermetű ember fürgébb és kitarósabb. Kiállitunk annyi önkéntest, a' mennyi kell. Derék, izmos emberek mind, — egyre egyre lehet 5—6 horvátot bízni, ha reájok tekint az ember, szinte iszonyodik tőlük. Minekutána pedig a' miniszteriumnak most kevés pénze lehet, az adakozás útján bejövendő öszszegből 50 önkéntesnek a' város fogja kiadni illető felesapásdíját.

Azt olvassuk, hogy Buda város 4,000 pftot adományozott a' haza oltárára. Mi egymás szeméibe tekintettünk 's neveltünk. Nem nagy megerötetés lehetett ez. Ezzel kár volt a' híres Budának hírlapokban előállani; 4,000 pengő frtot a' szegény nyiregyháziak is fognak adni, — azok a' nyiregyháziak, kik a' válságért még most is több százezer frttal tartoznak.

A' közgyűlés elhatározá, hogy ámbár a' szükkeblőséget egy polgárban sem teszi fel, ha még is valaki az adakozástól elvonná magát, a' kidolgozott kules szerint reávetett öszszeg per útján is beszedei, 's hogy némi kényszerítő moralis ereje is legyen a' határozatnak, mindenkinek neve, az a' mellett kitelt ajánlattal együtt a' népgyűlésben fel fog olvasatni. —

Fegyverünk igen kevés van, ha banganétánk nincsenek is, puskaport és önt elegendőt rendelünk meg, nehogy majd ha puskáink lesznek, ismét töltések után sopánykodjunk. Ha kell, mi megfogunk jelenni a' csatatéren, de aztán senki se ne vessen ki minket, ha jól kitanult puskások helyett fokosos fűty kősös rendeket fog megpillantani.

Követválasztásunk lesz június 20kán. Az utasításadó belügyministeri levél is megérkezett sebes futárral. Pestről 8 napig jött ide! Midőn a' középponti választványban a' jegyző ezen belügyministeri rendeletet olvasta, nem tarhatta meg magát a' nevetéstől. Annyi sallangos cerimoniákat kell az embernek hallani, hogy szinte a' gyomornak sem esik jól. Aztán csak logikai rend volna benne! Az első pontban azt mondja belügyminister ur, hogy a' követválasztás napját a' közgyűlés határozza meg, ugyan ezen rendeletben, a' 13dik pontban (ha nem csalódom) ismét azt mondja, hogy a' követválasztás határnapját a' középponti választvány tüzi ki. Legyen aztán okos ebből az ember. Mi tehát a' törvényhez tartottuk magunkat, 's határnapot a' középponti választvány tüzte ki. Azonban nekünk, mint említém, nagy bizodalomunk van a' miniszteriumhoz, ámbár igen szeretnők, ha a' pörlekedéssel fel hagyna. Pálfi Albertet értem. Ha Pálfi elmarasztaltatik, akkor szánni fogja őt mindenki még azon esetre is, ha hibás. Örizedik pedig a' miniszterium oly elégtételektől, melyek a' szenvedő irányában szánakodást gerjesztenek. *)

És ezért félre a' pörlekedéssel, nagyon sajnálnók, ha a' minister urakra nézve is beteljesednék azon közmondás, hogy a' magyar ember per nélkül nem élhet.

Nagy-Becskerek, június 6kán. Estve nyolcz óraker irok, az egész város rémülésben van, a' katonaság sebesen szalad laktanyájához, dobok riasztó lármája kétszeresi a' rémülést — nem tudjuk, mit szül a' legközelebb pillanat! Titelteli megfutamlottak hozák a' hirt, miként ma délutáni óraker mintegy nyolczszáz emberből álló, Szerémből oda érkezett csoport nyolcz álgut és puskákat, lóport 's egyéb szereket a' katonaság és parancsnok minden ellenállása nélkül, elfoglalt 's velök megtámadásra készül. Hova, menendnek isten tudja!!!

Június 7kén, tegnap éjjeli 11 óraker megérkezett egy Titelre küldött nemzetőr 's minden, mit a' megfutamlottak mondának, valósul; a' tömeg zsákmányával együtt eltávozott, vezetettve egy ex hadnagytól, de hová? minéddig titok. —

Tomasovaczon, mely N. Becskerektől csak néhány órányi távolságra esik, egész nap zugtak a' félreveretelt haran-

*) A' mi itt következnék ugy nyolcz sorban, igen tisztelt levelezőnek, kinek szives közremunkálását mindig lapunk nyereségének tekintjük, 's bizodalommal kérjük is, — megboesájtand, ha ugyana on kből ezáltal elhallgatjuk, a' miből Pálfi polgártársunkat két éves vendégszerettel akarják megtisztelni. Szerk.

gok; a lakosság fölfegyverkezett, az aszszonyok 's gyermekek sikoltása rettenetes volt, az ingerültség a magyarok ellen az indok, mellyet a vezetők minden eszközzel egész fanatizmussal növesztetni értenek.

Alkonyféle. Az itt létező gyalog katonaság kapitánya egy egységet küldött a Tiszafelére, a józseffalvai állomási parancsnokhoz a Titelről elrablott ágyuk felől kérdezősködve; a küldött vizsátatérven tanuja valék nyilatkozatának melly következőkből áll:

A Tisza innesső partjára érkezvén, küldetését a részünkről ottan tanyázó biztosnak megjelenté, de ki őt általvinni nem akará, minthogy minden mozdulatára lőnek a tulsó partiak, azonban egy rudra akasztván a levelet azt felmutatá, intve amazoknak, hogy jőjjenek által; nem sokára a komp által jött 's a küldött átvitetett, megérkezvén számosan vetlék körül, küldetését kérdezve, mellyet miután a nála levő levéllel tanusította, egy biztos kíséretében az illető helyhez elvitetett — utközben hallá, miként a végvidéki nép azzal fegyvereztetik fel, hogy a magyarok készülöben vannak ellenök, 's őket kiűzni czélzóván, a legborzasztóbbakat fogják elkövetni, megtudta továbbá miként az ágyuk Ujvidék alatt vannak 's rendeltetésök a kir. biztos intézkedéseinek meghiusítására használtatni. Ugyanezt bizonyítá a levél is, mellyet válaszul az alispáni hivatalnak hozott.

A hazaárulás tehát kétségentul. Magyarok! ez felhívás hozzátok! nem fogjátok bitorul erőszakoskodni hagyni egy gyülelész csoportot. A nemzet becsülete forog kérdésben 's ezt beszennyezni mi senkitől sem engedendjük. Tehát: **fegyverre magyar.** A tomasováci katonaság mint épen most hallám, Nagy-Becsereken keresztül Nagy-Kikindára készül. — Az elhatározó perc közel, multunk és jövőnk a jelen bonyodalomba sodortatott; vagy megmentendük a 's história sok lapjain díszkedő nevet 's ki érdemeljük 's szép jövőt, vagy mint tétlen szájhősök, egy gyülelész csoport erőszakoskodási alatt elmerülünk..... Sorsunk kezünkben van, 's azért még egyszer mondom: **Fegyverre magyar!!!** Csémei Károly.

Pécs, jun. 12én 1848. eszt. F. e. jun. hó 11én Ujvidékről városunkba rokonainkhoz menekültek beszélők; hogy Ujvidéken 10 ezer igen jól felfegyverzett 's 4 ágyuval ellátott iller tábor gyült össze, miért is a magyar hazához hív 's fenyegetett magyar 's német lakosság részint Pétervárott, részint futásban találta menekülését.

Csányi László miniszteri biztos is ma érkezett városunkba, hazánk fenyegetett határáról a baranyai Dráva hosszában őrvonal 's védsereg föllállítására iránt rendelkezést teendő. A pécsi fegyveres polgárság 's azon lakosok, kik egyverrel birunk, már holnapután indulunk rendeltetésünk

helyére, minkét a többi nemzetörtség azonnal követend, mihelyest puskahány miatt láncsák 's kaszákkal fölfegyverkezve leszen: általános a lelkesedés, csak kár hogy még eddig löfegyverünk 's álgunk nincs. R. I.

KÜLFÖLD.

AUSZTRIA. A miniszteriumhoz érkezett hivatalos tudósítás jelenti, miként Peschiera várerősség becsületes föltételek mellett Károly Albert sardiniai királynak átadatott. Az őrsereg a feladás perczéig hősen védte a várt, 's ez érdemben Radecky tábornok a vár parancsnoka és őrseregének fővezéri elismerését szavazá. — A sardiniai tengeri erő június 6kán a triesti kikötők közelében ismét megjelent, 's okot adott arra, hogy a nemzeti őrség teljes erejében felkelt a kikötőt, 's város védelmére; lövések is váltattak, de csak távulról. 'S annak jelöl, hogy mind a két félnek van löpora, és ágyuja. Ezen mozgalom 7kén ismételtetett, de minden komolyabb következés nélkül.

Radeckynak előre kitrombitált győzelmes hadmenetét a piemontiak rögtön összpontosulása Goito mellett egészen megsemmisíté. Némelyek azt is állítják, hogy a piemontiak szándékosan hátráltak a táborvezető előtt, hogy ekép a viggázatlan a rizsföldekre telepítvén nagy seregét, arra a csatornák segítségével vizet bocsájtattak, 's a németek hasig uszva a pocsolyában, minden készüléteiket az ellenségnek hagyák. — Hinni kissé bajos. — Ezen idő alatt Majlandban néplázadás ütött ki, de mellyet a király magára hagyva, Radecky üldözését fő törekvésül tüzte ki.

A csehek küldöttsége megjárta Innsbruckot, 's ideiglenes kormányuk a felség által nemhagyatott helyben; ugyan mit cselekesznek most a dissolutusok, kik a szabad szavakban a legundokabb önkénynek akarnak diadalt szerezni? — A prágai congressus megalakult. Elnökök választattak; a congressus három főosztályra szakadt az ausztriai birodalomban létező szláv törzsek szerint.

Radecky tábornoknak a bécsi hadminiszteriumhoz intézett június 5 ki tudósítása szerint, mivel tervét a merész mozdulattal végre nem hajthatja, Verona felé visszavonul, 's minthogy a visszavonulás nem minden veszély nélküli, tehát a marsall Legnano mellett az Etschen átkelend, 's ez utjában Vicenzát támadja meg, mi által Weiden parancsnoksága alatt álló tartalék sereggel összekötésbe lépend, — A hadminiszterium ezen tudósítás folytán újabb ezredeknek Olaszhonba szállítását rendéte el.

FRANCZIAORSZÁG. Louis Blanc a nemzeti gyűlés által az ellene támasztott összeesküvés vád alól fölmentetett. A republicánus párt ebben diadalt látja a reactio összeesküvésén; mindamellert nem lehet tagadni, hogy a felmentő 369 szótöbbség, melly az osztályonkénti szavazási eredmény-

nyel a titoknokok kijelentése szerint egészen ellenkező, igen mesterséges többségnek tűnik fel. A viták három napig tartottak, mellyek némely részről egész az ekkeseredésig voltak esigázva. Az ügyek mélyébe inkább belátók a fölmentéssel e kérdést befejezettek koránsem tekintik, hanem inkább olyannak, melly focusát képezi egy mielőbb kirontandó polgárháborúnak, mert sajtóságos jelenet volt az, hogy több miniszter, köztök az igazságügyi is a procurator-general indítványa ellen szavazott; minek következtében Portalis a főügyvéd, 's Landrin az első bíróságu törvényszék vádlója hivatalaiktól lemondtak; mert ok a vádat a kormányval egyetértve tették, 's a vád megállapítása kérdésében annak tagjaitól mégis elhagyattak.

A nyilvános lapokon kívül a jó párizsiak még elmés falragaszokkal is mulatják a közönséget. Bonaparte Lajos kijelölése, és Girardin Emilnek következő programja: „polgárok! én nem vagyok régi republicánus“ temérdek nézőt csodíta házszögletekre. — Legújabbban pedig hasonló ragaszokon olvasható volt: „Kedves polgártársak! mindnyájan érezzük sürgető szükségét 1) új szeptemberi törvényeknek, 2) hoszszu beszédeknek, 3) viszáható zavargásoknak, 's 4) egyéb kormányi tévelygéseknek, 's azért válaszátok meg Thierst.“ — A „Moniteur“ben június 4én két rendelet tétetett közre a végrehajtó hatalom által, mellynek elseje által a nemzeti gyárhelyek reorganizáltak 's minden munkás, ha három hónap óta nem tartós lakosa Párizsban, onnét kiltatik; a munka díjazása minőségi arányban szabályoztatik; a második rendelet Franciaország minden helyhatóságának megtiltja, hogy munkásinak ezental utlevelet Párizs felé megküldjenek adni, melly százezerre menő nemzeti munkásait is alig bírja foglalkodtatni. A fölölég inkább földmivelésre fordítassék. A touillerie palota kormányrendelet folytán ideiglenesen a nemzetiörtség főparancsnoka Clement Thomas felügyelése alá adatott. — A munkások f. hó 11kére nagyszerrü lakomát voltak rendezendők, egy részvény 25 cent. adatott; 's hogy minden félreértés, 's gyanúsítás kikerültesék, tehát a lakomára meghívták a nemzetiörserget, az iskolákat, a hadsereget, 's b. hogy küldötteikkel jelenjenek meg, 's velök mulassanak.

A június 5kei nemzeti gyűlésen új elnökválasztásra történt szavazás, mert Buchez csak egy holnapra választott, 's másodszeri megválasztásának egészségi gyengélkedés miatt ellenmondott. A mérsékletiekjelöltei Sénard és Bethmont, a radicaloké Guinard. A többség az első mellett nyilatkozott 593 szavazattal. Cavaignac hadminiszter ezen ülésben tett jelentést Peschiera elfoglalásáról 's azon győzelemről, mellyet az olasz tábor az osztrákok fölött kivívott. — A követek ezután osztályülésekbe vonultak vissza, az alelnökök és jegyzők választása végett.

70ik szám.

Hirdetvény.

Mellyszerint az álladalmi hradek és lykavai uradalmak igazgatósága részéről közhírré tétetik: hogy ezen uradalmakhoz tartozó alább megjegyzett haszonvételek, és pedig

A) a hradeki uradalomban Liptó-Ujvárott a tisztartó hivatal iróteremében f. 1848. eszt. novemb. 11től kezdve, 5 egymásután következő esztre ugyan e folyó 1848. évi június 19. (tizenkilencedik) napján tartandó közárverés után:

1) a hradeki Mravnik nevezetű koresma mészárszékekkel együtt	-	-	50 pft.
2) a hradeki Podjatzkova nevezetű koresma mészárszékekkel együtt	-	-	32 pft.
3) a piaci csapszék	-	-	26 pft.
4) a fekete-vági koresma mészárszékekkel együtt	-	-	40 pft.
5) a vichodnai koresma mészárszékekkel együtt	-	-	70 pft.
6) a verbicz-hustaki koresma mészárszékekkel együtt	-	-	80 pft.
7) a hibbei koresma mészárszékekkel együtt	-	-	60 pft.
8) a szihottyi koresma mészárszékekkel együtt	-	-	30 pft.

Hirdetvény.

Melly szerint az álladalmi hradek és lykavai uradalmi igazgatóság részéről közhírré tétetik: hogy a lykavai uradalomhoz tartozó Rózsahegy-i serfőző- és pályinkaház megkivántató felszereléssel együtt, és mellette levő félholdnyi kert 's 12 1/2 holdnyi rétek és szántóföldek, f. e. június 26ik (huszonhatodik) napján 1848iki no-

Jelentés. A budapesti lánczhid-épitési társaság f. 1848ik június 30kán, pénteken, reggeli 9 órakor Pesten, Ullmann-házban (fel Dunasor) közgyűlést tartand, mellyre az illető részvényes urak ollyképpel hívatnak meg, hogy belépti jegyeiket, neveikre szóló vagy kellő engedélyes utján rájuk átruházott tíz darab részvény letétele mellett, Pesten a lánczhidépitési hivatalban (Coburg-ház, fel-Dunasor) f. június 27ikei estu hat óráig átvenni ne terheltessenek. A gyűlés tárgyai lesznek: jelentés a vállalat mostani állapotáról és intézkedés az ezental teendőkről. — Pesten, június 7kén 1848.

Az ideiglenes választvány. 1-3

É R T E S Í T Ó.

1848.

A' gőzösök indulásai Pestről.

1848dik évi június hónapban.

A) A' Dunán:

- Pestről Bécsig naponkint reggeli 6 órakor, Győrről közlekedéssel.
- „ Orsovára minden vasárnap reggeli 5 órakor, Galacz és Konstantinápolylyali kapcsolatban az oláh részen, június 4- és 18dikán pedig Odessával. E közlekedés a Bécsből egyenesen Orsováramenő gőzössel történik.
- „ Orsovára minden csütörtökön reggeli 5 órakor (minden második csütörtökön Galacz- és Konstantinápolylyali kapcsolatban a török részen).
- „ A' gőzösök Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órakor, és minden csütörtökön délután ide megérkeznek.
- „ Tittelbe minden kedden és pénteken reggeli 5 órakor, le- és fölfel Eszéken át. A' kedden elinduló gőzös Zimony- és Szegeddel közlekedésben áll.
- „ E' gőzösök Tittelből minden vasárnap és szerdán délután ide megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

- Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.
- „ Orsovára minden kedden.

B) A' Tiszán:

- Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba Pesttel kapcsolatban: minden kedden.
- „ Szegedre minden szerdán és szombaton.
- Szolnokról Tokajba minden csütörtökön.
- Szegedről Szolnokba minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.
- Szegedről Zimonyba minden szerdán.
- Zimonybul Tittelbe, Szegedre és Szolnokra minden csütörtökön.
- Tokajból Szolnokba minden vasárnap.
- „ **Indulási idő Szolnok, Tokaj és Szegedről: reggeli 4 óra.** Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonybul Szegedre.
- Pesten, június 1jén 1848.
- Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság főügyirőse. 2-4**